

vodstvom njenega sorodnika ravnatelja bogoslovja g. dr. Osterca, ki je ob grobu spregovoril njej poslovljine, možu in hčerkam pa tolažilne besede. Tudi velika množica faranov je spremila rajno na zadnji poti. Vse to nam je priča, da je bila rajna povsod priljubljena. Lahko rečemo, da tako velikega spreveda Mala Nedelja že dolgo ni videla. Ker je rajna Lázika zgledno živela, zato upamo, da že uživa plačilo pri Bogu in bo tam prosila za svojo družino. V nebesih naj uživa plačilo Onega, kateremu je vse življenje zvesto služila, žalujočim naše sožalje!

Vsak dan so odprta groba vrata! (Dopis od Sv. Marjete pri Rimskih Toplicah.) Žalostno so zapeli zvonovi ter nam naznanili, da sta se od nas za vedno poslovila nam vsem priljubljena Drstvenšek Helena, vdova, v starosti

87 let, in Jarh Franc, upokojeni železničar, v starosti 83 let. Oba pokojnika sta iz Šmarjete in sta odšla oba 23. avgusta po plačilo k Vsemogočnemu. Znan je pogovor: Kakršno življenje, taka smrt! To se je uresničilo pri rajnem Jarhu. Zjutraj je bil še pri sv. maši, nakar mu je po, stalo slabo. Kmalu po prejemu sv. zakramentov za umirajoče je izdihnil svojo blago dušo. Kako je bil priljubljen med farani, je pričal njegov pogreb. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali poleg sina duhovnika in domačega gospoda župnika še en duhovni tovariš in domači g. bogoslovec Zupan Fr. ter mnogo znancev in prijateljev. Drstvennikovo pa so prepeljali v Rajhenburg, kjer so jo položili k večnemu počitku. Rajnina naj sveti večna luč, sorodnikom naše iskreno sožalje!

daj so se še zdeli hriboviti kraji in njih podnebje, pomanjkanje pravih potov in bivališč v gorah za boreče se vojaštvo nepremagljive ovire. V zgodovini hribovskih vojnih pohodov je šlo do novjših časov skoraj vedno le za prekoračenja visokih gora. Šele Napoleon je pometel s tem naziranjem, ko je učil: »Vsaka armada se lahko bori povsod ter ob vsakem času, kamor zamore stopiti človeška noga.«

Italija z Avstrijo, Francijo ter Švico spada k onim državam, ki so si organizirale planinske čete.

Italija gleda radi svojega hribovitega ozemlja na severu na to, da je njena armada planinsko oborožena ter izvežbana. Pri alpskih edinicah naloži pehota svoje težje orožje na hrbte malih konjčev ter mul. Tudi lažje topništvo lahko razloži in ga natovori na konje. Italijanski pionirji razpolagajo s posebnim planinskim mostovnim materialom, oklopni vozovi pa lahko vozijo do 54 stopinj strmine, navzdol pa celo do 63 stopinj.

Alpini so večinoma sami priznani hribovlazi in se regrutirajo iz alpskih pokrajin ter iz civilnih planincev. Alpske reševalne postaje so že marsikomu otele življenje, ako je zablodil in se izgubil v zasneženih gorah.

Italijanska pehota

Vsem onim, kateri so se borili med svetovno vojno na italijanski fronti, so dobro znani bersaglieri in alpini v svojih čednih vojaških uniformah, bersaglieri s pahljajočim repom preko širokih krajev klobuka, alpini s petelinovim peresom.

Bersaglieri izhajajo iz sardinskih ostrostrelcev, kateri so se odeli s slavo v bojih za zedinjenje Italije. V mlajših armadah Italije so zavzemali prednostni položaj. Pozneje so bili spremenjeni v kolesarske edince, v bataljone ter polke in danes so deloma ali celotno motorizirani. Kot kolesarji posedajo zelo praktična ter zložljiva kolesa, katera nosijo po hribih na hrbtih cele kilometre daleč, medtem ko so jim po ravninah na razpolago tovrstni avtomobili, na katere naložijo strelce s kolesi.

Bersaglierski polki in bataljoni so močno oboroženi s strojnim orožjem vseh vrst, s strojnimi puškami in metalci granat. Razpo-

lagajo pa tudi z motoriziranimi oklopnimi edinicami. Združeni so s konjeniški polki v hitre divizije, ali pa spadajo kot motorizirani strelci k oklopnim divizijam.

Alpini, hribovski lovci, so bili že okrog leta 1870. ustvarjeni, torej v času, ko v drugih državah niti mislili niso na to, da so potrebne za gorate pokrajine posebne čete. Te-

Dopisi

Pohorje

Ribnica na Pohorju. (Kratko letno poročilo.) Višek neugodnega vremena je dosegel spomladi pri nas deževen in mokrotan majnik. Posledica tega je bila, da se nam je setev nekam zavlekla, zlasti krompir in koruza smo posadili neobičajno pozno. Radi preobilne moče in poznega mraza je tudi na sadju bilo opaziti neko omrtvičenje.

Zaman so tekali zato pozneje naši otroci gledat, da li češnje že kaj zorijo, ker sploh nobenih ni bilo. Očete naše pa je gonila skrb na njive, kjer je slabotna in redka ozmina napovedovala zelo slabe uspehe. Toda, hvala Bogu, če primerjamo takratni skrajno slabi izgled z doseženo stvarnostjo, je nekaj žitnega pridelka vendarle še zrastle, čeprav znatno manj od drugih let. Košnja je dala potem boljše uspehe, lepo vreme je dosti pripomoglo, da se je spravilo seno lepo suho in neizprano pod streho. Koruza doslej tudi ne kaže preslabo, le dve napaki ima vedno pri nas: 1. da v višjih legah sploh ne uspeva, a 2. da včasih celo v nižjih delih dovolj ne zori. Sploh smo z žitnimi pridelki v naših pohorskih hribih zelo slabi, edino les še drži naše grunte pokonci. Zadnje čase pa nam moti delo zopet deževno vreme, kar vpliva slabo seveda tudi na gorenje koruze in krompirja. S posebnimi nalivi kakor tudi požari od strele pa nas Bog ni obiskal. Draginja pa tudi nas čedaljebolj neusmiljeno pritiska, še slabši učinek nam povzroča izčrpanost življenjskih potrebščin po trgovinah. Kaj koristi vsako maksimiranje žitnih cen, če pa proizvajalci potegnejo blago kakor polž svoje roge nazaj, naše delovno kmečko ljudstvo pa za noben denar ne dobi večkrat najpotrebnejšega živeža, v prvi vrsti koruzne moke, ki je naš glavni živež.

Fram. Cerkveni pevski zbor vprizori v nedeljo, dne 8. septembra 1940 ob 3. uri popoldne v Zoh-

Angleški afriški jezdni oddelek na kamelah jezdi skozi puščavo

»Kaj, ali ima Urh toliko denarja?«

»Ha, ko pa je toliko podedoval! Pomislite, stari Senčar je zapustil blizu sto tavižent goldinarjev!«

»Kaj praviš? Saj to ni mogoče!«

»Nihče bi tega ne bil verjel. Pa pri zapuščinski razpravi je prišlo na dan.«

»Hm — tedaj si je gospa Končnikova lahko vseh deset prstov obilnila. Menda je vendar prišla domov in nazaj k možu.«

»Domov je že prišla, z možem pa nista skup. Končnik je šel v konkurz in ga držijo v Kapli zaprtega, ker je napravil dvakrat več dolgov, kakor je bilo vse vredno.«

»Za božjo voljo, Matija, ti veš vendar take novice, da že leta nisem takih čul... Ali mu je Končnica tako hudo zamerila, da mu zdaj še pomagati noče?«

»Pomagala bi mu morda že, ko bi mu mogla. Pa je po očetu samo tri tisoč goldinarjev dobila.«

»Tega ne razumem. Matija, saj vendar veš, da je stari Senčar svoji hčeri tretjino vsega odstavil. Ti pa gospod župnik pa jaz smo bili za pričo, ko je napravil tak testament.«

»To že. Pri razpravi pa so imeli neki napisan testament, kjer je bilo Tilki le tri tisoč zapisanih.«

»Ali nista vidva z župnikom nič povedala, da je stari napravil ustno oporoko?«

»Župnik so bili tedaj že rajni, mene pa nihče vprašal ni... To vi tudi veste, da je bil stari Senčar muhast.

Gotovo se je skesal tega, kar je pred nami rekel, in je spet drug testament napisal?«

»Tedaj bi ga bil moral komu drugemu dati, da bi mu ga bil napisal. Saj veš, da sam ni več mogel pisati. Pa tudi ne verjamem, da bi se bil kaj premislil. — Prav lahko bi bilo mogoče, da rekel bi, da je gotovo, da je tisti spisani testament od prej kdaj.«

»Tedaj bi ne bil veljaven, kajne?«

Seveda ne — Končnica bi bila hudo na škodi. Matija, te reči ne smeš v nemar puščati — tvoja dolžnost je, da se pobrigaš.«

»Jaz sem pa toliko dolžen, kakor ste vi, gospod dohtar. — Vi ste študiran človek in veste bolje, kako se taki sekiri topor poišče.«

»Pri sodišču je treba poizvedeti, katerega dne je bil testament spisani, potem pa je treba prijaviti ustni testament, če je ta iz prejšnjega časa.«

»Gospod dohtar, to morate vi storiti ali pa midva obadva. Meni samemu gospodje ne bodo verjeli in bodo hudi, da že prej nisem jezika obrnil.«

»Ti sitnost, ti! Tedaj bi moral v Kaplo. Pa ne utegnem, v Kaplo pa že posebno ne grem rad.«

»Radi ali neradi! Če gre za to, da dobi Tilka tisoč goldinarjev ali pa jih izgubi, je treba tudi na tako sitno pot.«

sko rabo. Posebno daleč je prišla v tem pogledu Amerika. Palica, ki služi istočasno kot miza za kvartanje, se sicer ni toliko uveljavila kot palica, ki služi lahko tudi kot stol. Za dame je praktična ročna torbica, ki se da spremeniti v sedež. Pritisneš na majhen vzvod in iz torbice pomoli ogrodje, ki predstavlja noge stola. Sedež sam je blazina, ki se naplne z zrakom. Svetilka joči se hišni ključ pride silno prav v današnjih časih za temnitev mest. V ključu je majhna žarnica, ki obsveti luknjo ključavnice.

Avto je bil hitrejši od letala. Do leta 1920. sta za brzinski rekord medsebojno tekmovala avto in letalo ter so do tega leta največje brzine dosegali na tleh, ne v zra-

rerjevi dvorani romantično spevoigro v treh dejanjih »Darinka« in dramatski prizor narodnih pesmi »Snubači«. Zvečer ob 8. uri istega dne pa uprizori »Mlado Brečso«, opereto v dveh dejanjih in ponovitev spevoigre »Darinka«. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih orgel, zato se prepričala hvaležno sprejemajo. Za obilen obisk se priporočajo prireditelji.

Kozjak

Sv. Jernej nad Muto. Kot običajno se je tudi letos Jernejevo obhajalo zelo slovesno. V soboto, 24. avgusta, na god sv. Jerneja so bile tri svete maše, v nedeljo, na Jernejevo nedeljo pa dve in procesija z Najsvetejšim. Cerkev je bila lepo ovenčana. Po preteku več let se je zopet pela pesem o sv. Jerneju, katero je spesnil rajni tukajšnji cerkovnik in organist Anton Lesičnik; ima devet kitic. Pet minut od cerkve je že državna meja, ki je strogo zastražena. Nihče ni smel od one strani sem, vendar se je zbralo mnogo ljudi iz Dravske doline. Šestnajst let že ni tu župnika. Ljudje bi radi imeli duhovnika, pa je gmotno vprašanje zamotano. Zanimarjena je cerkvena, zanemarjeno župnišče, a sredstev za prenove ni. Prijatelj narave pa pride tu na svoj račun kakor malo kje. Dasi je dohod težaven, tri ure iz Mute, pa človek pozabi na vse, kar se sedaj godi na tem nesrečnem svetu, ko uživa ta rajski planinski mir in se veseli krasote narave in lepega razgleda, ki se nudi sem na jugoslovansko stran in tja čez mejo. Obvari vas Bog, o sončne višave!

Dravsko polje

Sp. Poljskava. Tukajšnja Kmečka zveza je priredila dne 18. avgusta 1940 poučni izlet na Kmetijsko šolo v št. Juriju ob južni železnici. Izleta se je udeležilo 53 oseb. Izletniki so si pod vodstvom ondotnega ravnatelja g. inž. Laha in pod vodstvom ostalega ondotnega uradništva ogledali vse gospodarske in gospodinske naprave, razne stroje, živinorejo, vrtno in poljske kulture itd. Izletniki so bili pri ogledu deležni lepe poučne razlage o vsem, kar so videli, zato se tem potom gospodu ravnatelju in vsem ostalim zahvaljujemo za njihovo veliko naklonjenost!

Ptujska gora. Dne 24. in 25. avgusta je prvič priromalo k naši gorski Materi večje število romarjev iz Kranjske. Romanje je organizirala Prosvetna zveza in je bilo mirovnega značaja. Vseh romarjev je bilo okoli 350 iz raznih krajev Kranjske. Prišli so iz Ljubljane s posebnim vlakom. V soboto zvečer je romarje najprej pozdravil upravitelj Marijinega svetišča na Ptujski gori g. p. Konstantin in jim je v kratkih besedah razložil zgodovino in znamenitosti svetišča. Nato je govoril romarjem besedo o Mariji stolni kanonik iz Ljubljane g. Klinar. Po pridigi se je razvila po trgu in okoli cerkve, ki je bila lepo razsvetljena, mogočna rimska procesija z gorečimi bakljami. V nedeljo zjutraj so se začele sv. maše in spovedovanje ob 4. uri. Glavna sv. maša s pridigo, ki jo je imel g. V. Bratoncej, župnik iz Železnikov, je bila ob 6. uri zjutraj. Romarji so bili navdušeni nad lepoto Ptujske gore, posebno še nad lepim razgledom, ki se jim je nudi v nedeljo zjutraj.

traj čez Dravsko polje na zeleno Pohorje, Slov. gorice in Haloze. Ob devetih zjutraj so kranjski romarji zapustili Ptujsko goro, ker so nadaljevali pot še v Ptuj. Vsi so rekli, da bodo ohranili Ptujsko goro v trajnem spominu in da bodo radi še in še poromali na naše »štajersko Brezje«. — Dne 7. septembra ima društvo zgodovinarjev Slovenije na Ptujski gori svoj občni zbor s strokovnimi predavanji. — Na Mali Šmaren bo prišlo na Ptujsko goro posebno veliko romarjev, ker bodo ta dan poromali delavci širom cele Slovenije k znamenitejšim Marijinim božjim potem. Tako pridejo k nam organizirane skupine ZZD iz Ptuj, Rogatica, Rogaske Slatine in Mestinja. Za ta dan je naprošen kot slavnostni pridigar stolni kanonik g. dr. Ivan Žagar iz Maribora. — Dne 15. avgusta se je poslovila od nas zaščitna sestra gđc. Katica Pivec. Zaradi svoje ljubeznivosti in požrtvovalne prijaznosti je bila v vsem svojem delokrogu zelo priljubljena in spoštovana. Za ves njen trud in delo naj ji bo dobri Bog obilni plačnik, z naše strani pa ji izrekamo iskreno hvalo za željo, da bi bila na svojem novem mestu zadovoljna in srečna. Novi zaščitni sestri pa želimo, da bi ostala dolgo pri nas in da bi se pri nas dobro počutila.

Slovenske gorice

Št. Ilj v Slov. goricah. Pri nas se pojavlja zadnja leta zelo pogosto pri ljudeh bolezen vnetje slepiča. Celo naš priljubljeni zdravnik in bivši poslanec g. dr. Sešek je nenadoma zbolel na tej bolezni in njegova hčerka pa je umrla na tem. Skoro vsak teden morajo koga radi te bolezni prepeljati v mariborsko bolnico. Nekateri

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

sumijo, da je slaba voda kriva temu. Radi tega bi bilo potrebno začeti misliti na to, da se za št. Ilj napravi vodovod, iz katerega bi dobivali ljudje v nižavi razčiščeno in zdravo vodo. — Nova cesta od Mure mimo tovarne v Ceršaku skozi vas Ceršak do banovinske ceste št. Ilj—Marija Snežna bo kmalu gotova. Vsi pametni in dobro misleči ljudje so veseli te nove ceste. Neki kričaji, ki imajo svoje srce čisto nekam drugam obrnjeno, so sicer hudo rogovillili proti tej cesti, pa jim vse skupaj nič ni pomagalo. Naša tovarna lepence, ki že nad 40 let daje kruha našim delavcem, bi morala ustaviti obrat, ako se cesta ne bi zgradila, ker je nemogoče, da bi stalno morala prevažati les in tovarniške izdelke z brodom preko Mure ter po ozemlju Nemčije preko Spilfelda isto voziti na kolodvor v št. Ilj. Občina bi zgubila lepe tisočake na dokladah, ki jih tovarna plačuje, nad 100 delavskih družin pa bi bilo brez zaslužka, ko sedaj vendarle nekaj dinarjev zasluži. Take kaprice, kakršne so nekateri imeli proti novi cesti, so bile naravnost smešne. Ko naše občine in naših posestnikov ce-

Angleški ministrski predsednik Churchill na ogle du utrdb, ki bi naj onemogočile Nemcem izkrcanje v Angliji

ku. Že leta 1909. je avto dosegel brzino 200 km na uro, medtem ko se je moralo letalo zadovoljevati s 50 do kvečjemu 100 km. A še leta 1913. je bila največja brzina za letalo 200 km, za avto pa tedaj še večja. Ko je letalo leta 1920. doseglo 276 km na uro, je avto dokončno premagalo.

Riba delfin uničila letalo v višini 800 m. Nenavadna letalska nesreča se je nedavno primela v bližini Kube v zahodni Indiji. Nad otokom je letelo neko ameriško letalo. Nenadoma je pilot opazil, da je obdan od neobičajno čiste megle. Da bi se ji izognil, je letalec zavil okoli otoka, toda pri tem je zašel v močan nalliv, kar je bilo znak, da prihaja tornado. Letalo je krožilo v višini 1200 m, pi-

»Zal da! Midva, ki sva prič, pa sva še prav posebno dolžna, da se prigrasiva.«

»Jaz sem si to že večkrat mislil in prav zaradi tega sem danes tudi prišel, da se z vami pomenim.«

Doktor je vstal in je zamišljeno stopil po sobi gor in dol. Iznenada je obstal in rekel:

»Mi nič drugega ne ostane; vest mi pravi, da moram... Tudi si bom naprosil nekega zdravnika, ki je na letovišču, da me ta čas zastopa. Matija, stopil bom k njemu, potem pa se zjutraj že lahko s šestim vlakom odpeljeva v Kaplo.«

»Z vlakom, pravite?« je Matija zmajal z glavo. »Ne, temu črnemu zlodeju, ki nima pameti, pa je povrh še ves okajen, svojega življenja ne zaupam. Vozil se bom rajši s tema dvema, ki jih imam od očeta in matere.«

»Hahaha, to pa je počasna vožnja! Kako dolgo pa hodiš od tod do Kaple?«

»V treh dneh bom doma.«

»Dobro. Tedaj se spravi ti jutri zgodaj na pot, jaz pa pridem čez tri dni.«

Zdravnik je pogledal na koledar in določil natančno: »Danes je 24. julij... Reciva — na — na 28. opoldne se snideva v Hrastnikovi gostilni.«

»Velja tako.«

»Matija, to ti moram reči: Živi duši ne pravi, da

pridem v Kaplo! Bom vsega le kako uro tam. — Tudi o testamentu ne zini nikomur ne besede!«

»Ali mislite, da hodim z lajnami po svetu. Matija nosi rešpetin s sabo, ne pa trompete.«

»Saj vem. Da, da, Matija dosti vidi, pa malo govori... Kar pa se tvojega rešpetina tiče, pa moram reči, da skoz boljši daljnogled še nisem svoj živ dan gledal.«

»Gospod dohtar,« se je navdušil Matija, »rešpetin naj bo vaš, kadar bom umrl!«

»Haha, pred smrtjo moraš še katerikrat svet obresti,« se je zdravnik nasmejati.

O tem, da je kupil domačijo na Ledinah, ni črnil Matija niti besede. Sploh pa je spregovoril ta večer kvečjemu še kakih dvajset besed, kajti vse svoje misli je zbral ob zdravnikovi bolni uri. Še za večerjo, čeprav mu je dal zdravnik prav gosposko in obilno prinesti iz gostilne, se ni mogel učasiti. O polnoči slednjič je opravil: ura je spet šla in je zvonko bila. Tedaj se je mojster veselo nasmešnil in dejal:

»Če boste po pameti z njo ravnali, bo šla in ji ne bo treba popravila, dokler spet ne pridem.«

»Haha,« se je smejal zdravnik, »če te spet dve leti ne bo kakor zdaj, ti ne morem obljubiti, da bom ves čas po pameti z njo ravnal.«

Drugo jutro se je Matija navsezgodaj odpravil na pot proti domu.

sta nič ne stane in jo mora tovarna na svoje stroške graditi ter jo bo morala tudi vzdrževati, bi vendar bilo bedasto, da bi se taka ugodnost odklonila. Delavci so pa na cesti tudi precej zaslužili iz cele okolice in še bodo. — Sada je letos pri nas malo in kar ga je, je še tisto slabo. Krompir gnije od večne mokrote in pridelki ne morejo zoreti. Pa vse bomo prenesli, če nam ljubi Bog samo ohrani mir, da bomo tisto malo, kar imamo, lahko v miru uživali.

St. Ilj v Slov. goricah. Nikar ne mislite, da šentiljčani, ki se v Slov. gospodarju bolj redko oglašamo, spimo. Nikakor ne. Društveno življenje pri nas ne pozna počitnic in tudi uspehov nam ne manjka. Fantovski odsek si je priporil pri okrožnih tekmah drugo mesto, članice dekliškega krožka pa so si priborile prvo mesto mariborskega dekliškega okrožja in s tem tudi prehodni pokal okrožja. — Na Marijin praznik bomo priredili lepo akademijo s peštrnim sporedom. Kakor vedno, bo tudi ta akademija na višku, saj je na sporedu nad 16 simboličnih in skupinskih vaj ter pevskih točk. Ne zamudite in oglejte si sad našega vztrajnega dela in trdne volje po napredku! Cene so običajne.

Sv. Anton v Slov. goricah. Gorska Mati božja, kraljica miru nas vabi. V ta namen se tudi letos po stari navadi vrši romanje na dan pred Malo Gospojnico od Sv. Antona v Slov. goricah. Procesija gre od antonske cerkve ob vsakem vremenu po sv. maši okrog 6. ure. Pri Sv. Trojici bo sv. maša za žive in rajne gorske romarje. Po prihodu na Gorco bo dovolj časa, ako kateri hoče poročiti v Maribor, kakor lansko leto. Vabite se iskreno vsi, mladi in stari, da se tega lepega romanja polnoštevilno udeležite in da se pred Marijinim tronom zahvalimo Kraljici miru, da nas je Bog dosedaj obvaroval raznih nesreč, posebno nesrečne vojne, enako da bi nam Gorska Marija tudi za naprej izprosila ljubi mir. Priščno vabljeni častilci Marijini tudi iz sosednjih župnij!

Mursko polje

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Marijin praznik, v nedeljo dne 8. septembra nas pridejo obiskat člani Bralnega društva iz Vučje vasi in bodo v Pergerjevi dvorani, na odru našega Bralnega društva uprizorili popoldne ob 3. uri po večernicah veseligr »Glavni dobiteke«. Ker že dolgo ni bilo pri nas nobene gledališke predstave, se bomo vsi Jurjevčani polnoštevilno udeležili te veseligrave. Prav v teh časih smo igralcem iz Vučje vasi prav hvaležni, da nas pridejo malo razveseliti. — Pridimo k igri vsi Jurjevčani!

Vučja vas. Tukajšnje Bralno društvo priredi ob priliki svojega izleta k Sv. Juriju ob Ščavnici v nedeljo, 8. septembra, v Pergerjevi dvorani gledališko igro »Glavni dobiteke«. Z igralci se tudi ostali člani društva udeležijo tega izleta.

Veržej. 60 letnico življenja je proslavilo prostovoljno gasilsko društvo v Veržeju v nedeljo, dne 1. septembra. Te slovesnosti sta se udeležili tudi soboška in lendavska župa s številnim zastopstvom. Domača župa pa je imela tu svoj letni izlet. Po sv. maši, ki je bila na prostem, so bili mnogi člani veržejske čete odlikovani za zvesto in požrtvovalno delo pri četi tekom 15, 20 in

30 let. Vsi govorniki so poudarjali nesebično in požrtvovalno delo gasilcev v nasprotju s sebičnostjo sedanjega časa.

Slovenska Krajina

Murska Sobota (Slovenska krajina). Pomemben jubilej. Pred 15 leti, to je dne 30. avgusta 1925, je začela delovati v skromni leseni hišici v Kolodvorski ulici v Murski Soboti Kmečka posojilnica, registrirana zadruga z neomejeno zavezo. Zavod se je hitro razvil v enega izmed najmočnejših zadrugnih denarnih zavodov v Prekmurju. Prvo leto od avgusta do konca leta je znašal denarni promet 167.000 din, naslednje leto že čez 2.000.000 din, v letu 1930 se je pa dvignil denarni promet na okroglo 23.000.500 din. Število vlog, kakor tudi posojil se je leto za letom dvigalo, ravno tako tudi število članstva. Poudariti moramo pri tem, da se je morala zadruga boriti s težkočami, ki v ostali Sloveniji skoraj niso bile znane. Prekmurški denarni zavodi pred vojno in tudi takoj po vojni so sloneli večinoma na bančni podlagi. Ti denarni zavodi so dajali za vloge po 8 in tudi 10% obresti, za posojila so pa računali po 18, 20, 25 in tudi večodstotne obresti. Tako je bilo silno težko ljudi pripraviti do tega, da so nalagali svoje prihranke v naše zadrugne zavode, tako zlasti tudi v Kmečko posojilnico, ki je dajala sorazmerno mnogo manjše obresti za vloge ko ostali denarni zavodi iz prejšnjih časov. Posojilojemalcev, ki so pri Kmečki posojilnici spet zamogli dobiti posojila pod neprimerno boljimi pogoji kakor pri ostalih zavodih, je pa bilo od leta do leta več. Kmečka posojilnica je s svojim vodstvom na spreten način premagala vse začetne težave in se razvila v lep denarni zavod. Prvi načelnik Kmečke posojilnice je bil Gjerek Mihael iz Rakičana, leta 1926. je pa prevzel predsedstvo g. Ivan Jerič, takratni kaplan soboški in narodni poslanec, ki je vodil zavod nad tri leta, dokler ni odšel na svoj novo službeno mesto. Po Jeričevem odhodu pa vodi posojilnico še vse do danes naprej spet prvi načelnik g. Gjerek Mihael, kateremu stoji ob strani spretni ravnatelj g. Celec Ferdo, sedanji župan občine Murska Sobota-okolica. Tajniške posle vodi že skoraj od vsega začetka g. Mataj Franc, v odboru se pa nahaja že od leta 1932. dalje advokat g. Bajlec Franc, bivši narodni poslanec, poleg drugih odbornikov, ki so sami ugledni kmetje in obrtniki. Zavod je vse dosedanje denarne in gospodarske krize srečno preživel in je neštetim kmetom in obrtnikom pomagal v dobi največje stiske. Zavodu želimo kar najlepšega razvoja in čim več uspehov!

Murska Sobota. Dne 30. avgusta je tukajšnja kmečka posojilnica proslavila 15 letnico svojega obstoja in uspešnega dela. Želimo ji čim boljšega razvoja! — Tukajšnje električno podjetje je znižalo ceno električnega toka za kuhanje na en dinar za KW uro, ako ga stranka porabi mesečno preko 25 KW ur. — Letošnji Brtalanov sejm je bil mnogo slabše obiskan kot druga leta. Tudi živine je bilo prignane le 147 glav, a prodane je bilo 78 komadov. Cena je bila primeroma dobra. — Te dni je ponovno začelo obratovati kinopodjetje Dittrich, ki je svoje prejšnje prostore popolnoma preuredilo. — Z naše gimnazije sta pre-

meščena g. Perko Stana v Ptuj, g. Pušnik pa s samoupravne na realno.

Beltinci. V nedeljo, dne 1. septembra, smo pri nas imeli zadnjo novomašno slovesnost v Prekmurju. Prvo nekrvavo daritev je Bogu daroval salezijanec g. Duh Štefan iz Mežnec. Pridigal pa mu je sorodnik g. dekan Jerič. Novomašnika je k oltarju Gospodovemu spremljala velika množica vernikov. — Ne samo naša fara, temveč vse Prekmurje je lahko ponosno na veliko število duhovnikov, ki jih daje naša ožja domovina. Kajti sorazmerno daje naše Prekmurje največ pastirjev Gospodovih.

Hotiza. Prejšnji teden so neznani dolgoprsteži vdrl v več stanovanj ter odnesli, kar so pač mogli. Med drugim so vlomili tudi v trgovino Osterc in odnesli nekaj nad 1000 cigaret. Krivcev še doslej niso izsledili, a upamo, da bodo kmalu prišli v roke pravice.

Topolovec. Ko se človek pelje iz Sobote proti Tišini, mu nehoti pade v oči v smrečju skrita hišica, kjer živi ne samo v Prekmurju, temveč daleč naokrog znani šolski nadzornik — velik humorist — g. Evgen Antauer, ki se bo v soboto srečal z Abrahamom. Želimo mu še dolgo let krepkega zdravja, da bo še mnogo let lahko uspešno deloval na prosvetnem polju!

Dolnjelendavske gorice. Zopet so se oglasili klopotci s svojo monotonno pesmijo ter oznanjajo ljudem, da že grozdje zori, čeprav ga letos ne bo dosti. — Minulo nedeljo smo imeli na hribčku pri Sv. Trojici angelsko prošenje, na katerega je prišlo od blizu in daleč mnogo ljudi. Saj ob tej priliki običajno pridejo vsi vinogradniki z znanci pogledat svoje gorice, kjer v popoldanskih urah ob dobri kapljici med prijaznim pogovorom vsaj začasno pozabljajo na moreče skrbi. — Prejšnji teden se je ob Ledavi pasel konj, ki je bil z glavo privezan k nogi. Iz neznanega razloga je padel v potok in utonil.

Crensovci. Preteklo nedeljo, 1. septembra, je bila slovesna otvoritev spomenika v svetovni vojni padlim vojakom. K svečanosti se je zbralo mnogo ljudi. Ob ganljivih govorih se je marsikatero oko sorodnikov in znancev preminulih orosilo. Spomenik je dalo postaviti prosvetno društvo. Izdelal ga je pa ljubljanski kipar Tine Kos.

Dolga vas. Še marsikomu je ostal v živem spominu dogodek, ki je povzročil po vsej okolici obilo govoric in komentarjev. Pozimi je vozil posestnik Trajbar Jožef na saneh sod vina, ki ga je imel skrbno zakritega. Med potjo ga je srečal finančar Ogrizek, ki je zaradi sumljivega Trajbarjevega zadržanja hotel pogledati, kaj vozi. Vendar pa Trajbar tega ni dovolil in je finančnega organa napadel z besedami in potem tudi dejansko. Ker je očetu priskočil na pomoč tudi sin Janez, sta preglednika podrla na tla, kjer ga je hotel Janez s kolom udariti, kar pa so preprečili drugi ljudje. Jožef je že prej dobil zasuženo kazeno, a Janeza je te dni obsodilo okrožno sodišče v Soboti na dva meseca zapore.

Haloze

Sv. Trojica v Halozah. Naš novomašnik Mero Viktor je nastavljen za mestnega kaplana v Brežicah. — Falska elektrika je napeljana čez celo

XI.

Dobrovnikova Trezika je sedela v svoji trgovinici in je pletla nogavico. Ker je bilo zdaj avgusta malo dela, je učenko pustila za tri tedne domov. Še sama ni imela kaj početi in posebno prve popoldanske ure ni bilo skoraj nikogar v trgovino, tako da je lahko mirno pletla.

Danes pa je bila videti le napol pri svojem delu. Vedno spet ji je ušla igla in vedno znova je morala pobirati zanke. Njene misli so bile drugod. Pred osmimi dnevi so jo bili povabili na sodišče; tam je morala prisesti in povedati, kdaj in pred kakimi pričami je rajni Senčar v testamentu napravil ustno oporoko. Včeraj je morala spet na sodišče; vprašali so jo, če ji ni tedaj, ko je bila še pri Senčarju, izginil prstan in kaj meni o tej reči. Ko se je na takimi vprašanji začudila, ji je sodnik smehljaje dejal, da zadeva še ni zrela in da ji še ne more vsega pojasniti.

Zdaj je morala Trezika venomer na to misliti, zakaj neki so jo na sodišču o vsem tem spraševali. Drugače si tega ni znala razložiti, menila je, da gre še zmeraj za onih tri tisoč, ki jih je Tilka po očetu dobila. Kolikor je vedela, sta se Senčar in njegov sin Urh po oni ustni oporoki hudo dajala in Senčar je potem še — njimi močmi spisal nekaj listov. Po tem je Trezika sklepala, da je Senčar svoj ustni testament ovrgeel in spisal novega, v tem pa da je Tilko priškrnil... Zaradi

tega je bila veselo presenečena, ko je bilo Tilki na zapuščinski razpravi priznanih tri tisoč goldinarjev. Čuditi se prav za prav ni bilo čemu, ko je Senčar vendar tako ogromno premoženje zapustil...

Ali kaj je neki zdaj? Ali Urh še vrta in hoče sestro še ob te tri tisočake spraviti? Verjel bi to človek kar, če pozna zahrbtnega Urha.

Pa kako, da se je pogrela tudi zgodba o njenem izgubljenem prstanu in spravila v zvezo s Senčarjevo zapuščino? Urh bi bil še tega zmožen, da bi zgodbo o njenem prstanu zapletel v kake laži, češ da je ona, Trezika, starega Senčarja z neresničnimi pripovedmi nagovorila, naj spremeni testament Tilki v korist in da je oče Tilki zaradi tega potem res priznal tri tisoč... Pisati bo morala Tilki v Šmarjeto, naj bo previdna in naj se ne da ne pregovoriti ne prestrašiti.

Tilko je Jurjeva usoda hudo zadela, tako da je sklenila, da se ne vrne več k svoji gospe, temveč da bo blizu kje pričakala, kaj bo z Jurijem. Od srede maja je bil Končnik v Celovcu zaprt, na jesen bi naj prišel pred poroto. Da ga bodo oprostili, to je bila Tilka trdno upala. Potem mu bom, je pravila Treziki, še enkrat ponudila svojo pomoč in mu bom vsaj do kake majhne domačije pomagala. Čez poletje pa je šla za kuharico v neko letoviščarsko gostilno v Šmarjeti, tri ure daleč od Šentanela.

(Dalje sledi)

lot se je nato spustil na 800 m nad morjem. Nenadoma se je zaletel v visok stolp vode, ki ga je dvignil orkanski veter z morja. Na vrhu vodnega stolpa se je premetaval delfin, ki je prebíl levo krilo letala. Iz višine 800 m je pričelo letalo naglo padati. Pilot je skočil na prosto s padalom in pristal na morju, kjer ga je kmalu rešil neki parnik, ki je plul v Havano.

Tisočletna lipo. V majhni občini pri Tabornu na južnem Češkem imajo ponosno lipo, ki jo strokovnjaki cenijo na tisoč let. Drevo ima obseg 9 m in komaj šest mož ga lahko obeže. V deblu je več nego dva metra široka duplina, v kateri je dovolj prostora za več otrok.

Japonski jezik ne pozna psov.

Ptujsko polje v Haloze do Podlehnik. Zdaj se vršijo pogajanja za nadaljnjo napeljava mimo Drena in Zurmara na Gorco do župne cerkve. Napeljava bo končana še to leto, ker nam je zagotovljena podpora od banske uprave v Ljubljani. — Zadnje deževje je napravilo škodo na travnikih ob Rogatnici in na banovinski cesti Ptuj—Krapina. Stanošina je bila podobna jezeru, posebno okoli Hroneka in v Macu. Kakšna pa je letina? Če bo lepo, toplo vreme, bo dozorela koruza in se omehčalo grozdje. Sadja ni nič; je lanske leto obrodilo tako bogato, da so se zaradi tega posušile čez zimo slive, breskve, češnje in jablane. Letošnja ničeva letina nas uči, da bi bilo nujno potrebno, da priskrbi občina sadno sušilnico; letos bomo brez kruha in brez suhega sadja, ker si nismo priskrbeli živeža lani. Vino smo že vse prodali in popili, enako silovko, drozhenko in tropinovec. Suhi smo! — Cesta Sv. Trojice—Sv. Andraž v Halozi se pridno gradi. Zahvaljujemo se za podporo banski upravi, ki s tem daje zaščito ubogim Haložanom. Delovodja je nov, g. Brezinec iz Rogatca. Bil bi za to delo sposoben tudi kak Trojčan! Cesta je dodelana od Ornikovega križa; zdaj jo začnemo graditi od podlehniške strani. Upamo, da jo bomo že otvorili leta 1942. v veselje vseh Haložanov pri Sv. Trojici in Leskovcu.

Saleška dolina

Bele vode — Sv. Križ. Na lepo nedeljo, dne 25. avgusta, so se belovoški fantje in dekleta postavili. Po večernicah so na prostem igrali Finžgarjevo »Verigo« tako lepo, da ni bila več igra, ampak resnično življenje na vasi. Belovoška mladina, le tako naprej! — Pri Sv. Križu bo romarski shod v soboto, dne 14. septembra, povišanje

VSEM CENJENIM NAROČNIKOM, katerim je že pošla naročnina, smo danes priložili položnice ter prosimo, da takoj poravnajo naročnino, da ne bo treba prenehati s pošiljanjem lista. »Slovenski gospodar« stane za celo leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

sv. križa. Na predvečer bo pridiga in pete litanije z blagoslovom. V soboto bo sv. opravilo ob 6. in 8. uri. Romarji, pridite! — Vihar in strela tudi Sv. Križu nista prizanesla. Na večji cerkvi je vihar odtrgal pločevinasto streho, na mali cerkvi je pa strela preskočila s strelovoda v zvonik in razbila v cerkvi zid in okna. Komaj smo končali popravila s pomočjo dobrih romarjev zunaj in že bo treba popravljati znotraj.

Savinjska dolina

Sv. Jurij ob Taboru. Pri nas v Savinjski dolini smo začeli z obiranjem hmelja. Že se čuje vsepovsod vesela pesem. Nekateri celo spati ne morejo od samega veselja, ko z zaupanjem čakajo na kup »jurčkov«.

Šmarski kraji

Sv. Mohor pri Rogški Slatini. K 80 letnici plodonskega delovanja Družbi sv. Mohorja v Celju čestitamo! Člani iste in vsi sosede Sv. Mohorja na Radnah želimo jubilejni družbi, naj ostane neusahljiv studenec slovenskih dobrin.

Kmečka trgovina

Ketiš Mihael:

Jesenska razmišljanja

Jesenska doba je tisti čas, ko vsak gospodar, oziroma sadjar upira svoji oči proti sadovnjaku. Velikokrat stoji molče pred drevesom in se sprašuje, če mu drevo res nudi ono, kar pričakuje od njega. Pa tudi drevo sedaj lahko sadjarja spomni na pregovor, ki pravi: »Kakor se streže, tako se reže« (daje). Napačno je torej, če se pričakuje samo pridelek, ne damo pa drevesu za povračilo za sadje primernih snovi, ki jih drevo potrebuje za tvorbo plodu.

Sadna letina je letos v Sloveniji srednje dobra. Posledica manjše rodovitnosti je pretekla zima in manj ugodna spomlad. Izjeme so v okrajih Dravograd, Gornji grad, Kamnik, Slov. Konjice, Maribor levi in desni breg. Ptuj, gornjeradganski in murskosoboški okoliš. V teh okrajih je še precej sadja kljub vsem vremenskim neprilikam. Sadja pa vseeno ni na izbiro, posebno kar se tiče kakovosti. Temu je vzrok deževje, ko se je lahko širil škrlup (krastavost), pa tudi toča je na plodovih pustila sledove.

Kljub manjšemu pridelku se moramo vprašati, kaj storiti v silni tekmi z drugimi državami, ki imajo letos dovoljno sadno letino. Za tekmovalce na tujih sadnih tržiščih je edini predpogoj spoznanje in zahteve tega trga, kateremu se je treba prilagoditi. Sadje dobre kakovosti še vedno najde odjemalce tudi v deželah, ki se skušajo v tem oziru osamosvojiti. Vedno bomo z lahkoto prodali srednje debela in debela prižasto in rdeče barvana jabolka, dobrega okusa jesenskih in zimskih sort. Seveda težje je prodati manj barvano in zeleno sadje, kvečjemu sorte finega okusa in duha, kot koksova oranžna in ananasova reneta. Zunanji trg zahteva poleg tega še velike množine enotnega blaga, to je manj sort, enakomerne in dobre kakovosti. Temu pa ne odgovarjajo naši starejši sadonosniki, ki so napolnjeni z neštevilnimi sortami sadnega drevja, kar je velika ovira razmahu sadne trgovine. Pomoč je v zmanjšanju števila sort, kar se da doseči s precepljenjem.

Da pridelamo dobro blago enotne kakovosti, ni dovolj. Treba je znati spraviti blago v denar po ceni, ki odgovarja pridelovalnim

stroškom. Pri tem igra pravilno spravljanje odločujočo vlogo. Rano trgiranje sanja (ponekod tudi tresejo), se vedno maščuje, ker pridelek izgubi na vrednosti in se hitro pokvari. Nedorazum sad nima prave oblike, ne barve, ne okusa in je pri sortiranju ob priliki prevzema od trgovca odvzeten. Dobro sortirano sadje doseže boljše ceno nego mešano blago, zato je potrebno, da se sadjar tudi sortiranja nauči. Važno je tudi enotno in okusno pakovanje, saj napravi lepo pakovano in sortirano sadje udoben vtis na kupca, ki radi tega rad plača boljše ceno. Dobra kakovost, enotno sortiranje in vzorno pakovanje je podlaga bodoče sadne proizvodnje in trgovine.

Trgovina z žitom

Odkar je vlada razveljavila dosedanje uredbe o najvišjih cenah pšenice in koruze, je trgovina z žitom ponovno oživela. Najbolj živo je seveda v Novem Sadu, kot mestu trgovine z žitom, pa tudi drugod po Vojvodini in Banatu se živahno kupčuje.

Cena pšenice je glasom uredbe o prehrani, izdane v Zagrebu, določena na 300 din, vendar je po poročilih iz Vinkovcev in Novega Sada bila tam pšenica dražja in to zaradi tega, ker po 300 din pšenice ni bilo mogoče dobiti. Treba bo počakati, kakšen uspeh bo imela uredba o prisilni prodaji pšenice in kako se bo ta uredba sploh dala izpeljati. Če bo oblast dovolj odločna, se bo morda le dalo ceno pšenice obdržati na 300 din stot. No, saj bo tudi še po tej ceni moka dovolj draga, saj so nekateri že izračunali, da bo stala črna krušna moka z vsemi prevoznimi stroški in zasluzkom trgovcev v nadrobni prodaji v Sloveniji 4.50—4.75 din kg, bela moka pa celo 8.50 din.

Na trgu s korozi se pozna ukinitve prisilnih ukrepov in je trgovina prosta. Določene cene od ravnateljstva za prehrano in Gospodarske Sloge na 265 din stot so že prešle na 290 din stot. Glasom tržnega poročila iz Vršca v Vojvodini je tam koruza že po 345—350 din stot. Prvotne količine koruze, ki so se prodajale okrog 300 din stot, so bile namreč takoj razprodane in ravno zaradi pomanjkanja koruze je cena tako naglo poskočila. Morda bo cena nove koruze kaj bolj zmerna.

Za ostalim žitom ni takega lova kot za pšenico in korozi in zato so tudi cene bolj ustaljene, vendar sorazmerno dovolj visoke. V Novem Sadu je oves po 290—295 din, rž po 295—300 din, ječmen pa po 310—315 din stot. Moka 0gg je po 530—535 din stot, ostale vrste moke pa na trži-

šču v Novem Sadu ni bilo. Beli fižol je bil v Novem Sadu po 455—457 din stot.

V Sloveniji ni nikjer žitnih zalag in smo navezani na uvoz žita iz juga. Že sedanje razmere so povzročile po mestih in industrijskih krajih skrb glede prehrane. Če se bodo razmere še poslabšale, bomo v Sloveniji (izvzemši večje kmečke pokrajine) trpeli zelo občutno pomanjkanje, kar se prehrane tiče. Krivdo za vse to nosi ta nesrečna vojna in tisti, ki so jo začeli. Najbolj hudo je pa to, da prav nič ne kaže, da bi se to stanje (vojna) v doglednem času nehalo. Tako so nam tudi vsi upi splavali po vodi...

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Smreka, jelka. Hlodi I, II. monte 230—280 din, brzojavni drogovi 220—260 din, bordonali merkantilni 330—380, filerji 270—310, trami ostalih dimenzij 270—320, škorote, konične od 16 cm dalje 560—600, paralelne, od 16 cm dalje 650—720, podmerne, od 10—15 cm 600—650, deske-plohi, kon., od 16 cm dalje 500—550, par., od 16 cm dalje 520—610, les za celulozo (okroglice), belo očiščen 160—190 din kub. meter, kratice 100 kg 70—80 din.

Bukev. Hlodi od 30 cm dalje I, II. 160—210, hlodi za furnir, čisti, od 40 cm dalje 260—310, deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte 310 do 360, naravni, ostrorobi, I, II. 520—600, parjeni, neobrobjeni, monte 430—490, parjeni, ostrorobi I, II. 600—710 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I, II., premera od 30 cm dalje 240—390, bordonali 800—900, deske-plohi, boules 850—950, neobrobjeni I, II. 700—800, frizi 770 do 840 din kub. meter.

Ostali les. Macesen 1100—1300, brest 700—800, javor 700—800, jesen 770—850, lipa 670—770 din kub. meter.

Deželni pridelki. Fižol ribničan 525—575 din, prepelčar 575—625; krompir: rožnik pozni in rani, kresnik 100—105 din 100 kg; seno sladko 85—90 din, polsladko 75—80 din, kislo 65—70 din; slama 40—45 din 100 kg.

Drobne gospodarske vesti

Uredba o nadzorstvu nad cenami. Ministrski svet je predpisal uredbo o kontroli cen na drobno, s katero je pooblastil urad za kontrolo cen, da lahko določi cene na drobno za tiste predmete, za katere je določena cena na debelo. Urad bo lahko za take predmete ali predpisal najvišje prodajne cene ali pa najvišji dobiček v odstotkih. Urad za kontrolo cen lahko pooblasti oblast druge stopnje, da na svojem področju maksimira cene. Trgovci na debelo niso dolžni, da prosijo za odobrenje prodajnih cen.

Izvoz svinj ustavljen radi visokih cen. Ker se je koruza podražila, so se obenem podražile tudi pitane svinje v Vojvodini in Slavoniji in to na 11—13 din kg žive teže. V pogodbi z Nemčijo in Italijo so pa določene tako nizke cene za svinje, da se izvoz ne izplača. Izvozniki svinj so 70 % izvoznih dovoljenj, izdanih za september, vrnili in zahtevali, da ravnateljstvo za zunanjo trgovino izpolnuje od Nemčije in Italije višje cene za naše svinje. Nekateri so mnenja, da se bodo morda te nevednosti odstranile tedaj, ko bo za pitanje svinj na razpolago nova koruza, ki bo najbrž cenejša kot je pa sedaj.

Zvišanje cen prašičev za izvoz v Nemčijo. Z odlokom ministra trgovine in industrije z dne 24. avgusta je bila zvišana cena za prašiče, težke nad 180 kg (razred A), na 13 din, za prašiče, težke od 140—180 kg (razred B), na 13.70 din, vse za kg žive teže franko nemška meja.

Letos se bo dobro plačalo bučno seme. Da bi se dobilo čim več surovin za predelovanje v olje, so bile letos določene cene za bučna semena na 4 din kg, kar bo gotovo povzročilo velik interes za prodajo tega semena industriji.

Ozimni lan. Da bi se pridobilo čimveč lana za proizvodnje raznih tehničnih olj, bodo dobili kmetje poceni, delno pa zastoj seme za setev ozimnega lana. Poleg tega je za odkup lanu določena odkupna cena, ki znaša 6—7 din za kg. Po tej ceni bo odkupila Priv. izvozna družba še ostanke lanskega pridelka, pa tudi pridelek nove letine spomladi.

Oljната repica. Da bi se povečala proizvodnja repičnega semena, bo Priv. izvozna družba čala kmetovalcem za sejanje ozimne oljne repice seme brezplačno. Setev je v začetku septembra. Za kilogram repice se bo spomladi plačalo 5 din. Vsa pojasnila daje Priv. izvozna družba.

Donos sladkorne pese in proizvodnja sladkorja. Letošnji pridelek sladkorne pese cenijo v naši